

ФИНАНСОВА РАМКА НА СТРАТЕГИЯТА ЗА УСТОЙЧИВО ЕНЕРГИЙНО РАЗВИТИЕ 2011 – 2020г.

При определяне на финансовата рамка на Стратегията за устойчиво енергийно развитие на Община Бургас са взети предвид възможностите за осигуряване на собствени финансови средства от общинския бюджет, привличане на външни ресурси съобразно наличните към момента на планиране финансови инструменти, разработването на нови форми на инвестиционни партньорства, както и предимствата на успешни комбинации от два или повече източника на финансиране за осигуряване на устойчивост на постиганите резултати.

СОБСТВЕНИ СРЕДСТВА ОТ ОБЩИНСКИЯ БЮДЖЕТ:

Възможностите за финансиране на инвестиции в енергийна ефективност в рамките на общинския бюджет се ограничават до алокиране на средства за подобряване на енергийните характеристики на образователната и социалната инфраструктура и уличното осветление. При реализирането на мащабни инвестиции и финансирането на цялостни решения ролята на общинския бюджет е само допълваща спрямо общия размер на необходимия финансов ресурс.

ОПЕРАТИВНИ ПРОГРАМИ:

1. Оперативна програма „Регионално развитие” 2007 – 2013г.

Приоритетна ос 1: „Устойчиво и интегрирано градско развитие” е насочена към широк кръг от интервенции с цел подобряване на конкурентоспособността на градовете и градските територии и по-специално - осигуряване на условия за развитието на успешни и устойчиви градски райони, свързани помежду си, които създават възможности едни на други и на прилежащите им извънградски територии. По този приоритет от особена важност е да се повиши привлекателността и конкурентоспособността на градовете, да се осигури добро качество на живот и достъп до основни услуги в тях, като се има предвид опазването на екологичния им потенциал.

По Приоритетна ос 1 (и по-конкретно операции 1.1 и 1.2) всички обновявания и реконструкции на сградите ще имат за цел подобряване на енергийната ефективност, в съответствие с Директива 2002/91/ЕС. Ще се взема предвид използването на възобновяеми енергийни източници, а в случаите когато се използва централно отопление – енергийната ефективност ще се разглежда и във връзка с топлоподаването. В обсега на предвидените дейности по-голямо внимание ще се обръща на икономията на енергия, енергийната ефективност и използването на възобновяеми енергийни източници. Нещо повече, степента на икономия на енергия, енергийна ефикасност и използването на възобновяеми енергийни източници ще бъде важен критерий при избора на проекти.

Следователно интервенциите по тази приоритетна ос, свързани с изпълнение на мерки за енергийна ефективност и с действия за предотвратяване на наводнения, за борба с пожарите и подобряване на екологичното състояние на системата за обществен транспорт, ще съдействат за намаляване на емисиите на парникови газове и за

постигане на целта на енергийната политика на Европа „Насърчаване на екологичната устойчивост и борба с промяната на климата”.

Допустими дейности по Операция 1.1. Социална инфраструктура:

- Реконструкция, ремонт и оборудване на образователни институции; лечебни и здравни заведения за спешна помощ; институции, предоставящи социални услуги и на бюра по труда; културни центрове, театри, читалища, библиотеки и други обекти, свързани с културния живот.
- Одити за енергопотребление и мерки за енергийна ефективност за всички проекти, свързани с публичните институции (например топлоизолация, смяна на дограма, локални инсталации, връзки към системите за топлоснабдяване, газоснабдяване или използване на алтернативни възобновяеми енергийни източници).

Допустими дейности по Операция 1.2. Жилищна политика:

- Обновяване на общите части на многофамилни жилищни сгради;
- Осигуряване на съвременни социални жилища за настаняване на уязвими, малцинствени и социално слаби групи от населението и други групи в неравностойно положение, чрез обновяване и промяна на предназначението на съществуващи сгради, собственост на публични власти или на сдружения с нестопанска цел;
- Одити за енергопотребление и мерки за енергийна ефективност в жилищни сгради (например топлоизолация, смяна на дограма, локални инсталации, връзки към системите за топлоснабдяване, газоснабдяване или използване на алтернативни възобновяеми енергийни източници).

Допустими дейности по Операция 1.4. Подобряване на физическата среда и превенция на риска:

- Рехабилитация и реконструкция на улични мрежи;
- Въвеждане на енергоспестяващо улично осветление;
- Други мерки за повишаване на сигурността и предотвратяване на престъпността, като поставяне на осветление на паркови площи, охранителни системи за наблюдение на обществени места и др.

Допустими дейности по Операция 1.5. Системи за устойчив градски транспорт:

- Разработване на планове за управление на трафика и внедряване на автоматизирани системи за управление и контрол чрез въвеждане и подобряване на системите за управление и информационно обслужване (например центрове за управление на трафика, централизирана компютърна система, детекторни станции за превозни средства, дистанционно сменяеми информационни табла, кантари, комуникационни подсистеми);
- Разработване и подобряване на системи за обществен градски транспорт, използващи автобуси, трамваи, тролеи, които отговарят на европейската нормативна уредба за вредни емисии от двигателите и използване на възобновяеми/алтернативни енергийни източници в градския транспорт.

Допустими дейности по Операция 2.3 „Достъп до устойчиви енергийни ресурси”:

- Изграждане на участъци от газоразпределителни тръбопроводи в допустимите райони като част от националната газопреносна мрежа към съответните области;
- Изграждане на инсталации, използващи ВЕИ, и връзки към системите за доставка на ВЕИ;

- Технически проучвания и проучвания за осъществимост, изготвяне на проекти, техническа помощ.

Операцията подпомага единствено инвестиции в енергоразпространението и няма да подкрепя дейности, свързани с производството на енергия. Тя ще се съсредоточи върху изграждането на участъци от газоразпределителни тръбопроводи в избираемите области и общини като част от националната газопреносна мрежа.

2. Оперативна програма “Околна среда” 2007 – 2013г.

Допустими дейности по Приоритетна ос 2 Подобряване и развитие на инфраструктурата за третиране на отпадъци:

- изграждане на инсталации за оползотворяване на отделените газови емисии (метан) от депата за битови отпадъци чрез производство на електрическа енергия.

МЕЖДУНАРОДНИ ПРОГРАМИ И ИНИЦИАТИВИ

1. Инициатива „ЕКО-инновации”

Инициативата подкрепя еко-инновативни проекти в различни сектори, които целят да предотвратят или намалят (негативното) влияние върху природата и които допринасят за оптималната употреба на ресурсите: разработване на продукти, техники, услуги и процеси, които намаляват емисиите на CO₂, ефективно използване на ресурсите, насърчаване на рециклирането и др.

Приоритетните области на програмата включват: рециклиране на материалите, сгради, производството на храни и напитки сектор, както и екологични бизнес. Въпреки, че ще се дава приоритет на МСП и частни фирми като бенефициенти, поканата за набиране на предложения по програмата е отворена за всяко юридическо лице от една от следните страни: 27 страни членове на ЕС, Норвегия, Исландия и Лихтенщайн, Албания, Хърватска, Бившата Югославска Република Македония, Израел, Черна гора, Сърбия и Турция, други страни – не членки на ЕС при условия, че има влязло в сила споразумение.

http://ec.europa.eu/environment/eco-innovation/what_en.htm

2. Програма „Интелигентна Енергия – Европа”

Програмата е основен инструмент за подпомагане премахването на нетехнологични бариери и за принос към сигурността, устойчивостта и конкурентноспособността на европейската енергийна система. Подкрепят се проекти, които популяризират и разпространяват знания, практики и информация относно спестяването на енергия, променят политиките и нагласите на хората, както и такива, които подпомагат пазара на енергоспестяващи продукти в различни области - транспорт, строителство, възобновяеми източници, биогорива и др.

Със средства от програмата могат да се съфинансират **до 75%** от общите допустими разходи по проекта. Изключение от това правило прави само новата инициатива, насочена към разработване и прилагане на национални схеми за квалификация на кадри в областта на енергийната ефективност и възобновяемите енергийни източници в строителния сектор. Съфинансирането за нея е **до 90%** от общите допустими разходи.

Допустими кандидати са обединения от минимум три публични или частни организации от страните членки на ЕС, както и членки на ЕФТА (Норвегия, Исландия и Лихтенщайн), страни кандидатки или страни от Западните Балкани.

Мерките, допустими по програмата са насочени в няколко основни направления:

- **Енергийна ефективност и рационално използване на ресурсите (SAVE)** - енергийно ефективни сгради, енергийни постижения в промишлеността, енергийно-ефективни продукти;
- **Нови и възобновяеми енергийни източници (ALTENER)** - електричество от възобновяеми енергийни източници, отопление и охлаждане от възобновима енергия; домашни и други приложения от малък мащаб на възобновимата енергия; биогорива;
- **Енергия в транспорта (STEER)** - алтернативни горива и екологично чисти превозни средства; енергийно-ефективен транспорт;
- **Интегрирани инициативи** - създаване на местни и регионални агенции за управление на енергията; европейска мрежа за местни действия; устойчиви енергийни; био-бизнес инициативи; инициативи за енергийни услуги; образователна инициатива за интелигентна енергия.

http://ec.europa.eu/energy/intelligent/index_en.html

3. Европейска финансова инициатива JASPERS (Joint Assistance in Supporting Projects in European Regions)

Програмата е съвместна финансова инициатива на Европейската комисия, Европейската инвестиционна банка и Европейската банка за възстановяване и развитие и предлага техническа помощ при решаването на комплексни задачи по подготовката на качествени значими проекти, които да се представят за кандидатстване за финансиране от Европейските фондове пред ЕК. JASPERS е инструмент за техническа помощ за подготовката на големи инфраструктурни проекти, за които се предвижда финансиране от Структурните и от Кохезионния фондове на Европейския съюз. Техническата подкрепа от страна на инициативата е безвъзмездна и се изразява в предоставяне на консултации, съгласуване, изграждане и доусъвършенстване структурата на проекта, преодоляване на трудности, отстраняване на пропуски и идентифициране на нерешени проблеми.

Приоритизират се големи проекти в областта на опазването на околната среда на стойност над 25 млн. евро.

4. Европейската инициатива JESSICA (Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas).

JESSICA е съвместна инициатива на ЕК, Европейската инвестиционна банка и Съвета на Европейската банка за развитие, която подкрепя публично-частни проекти за градско развитие, чрез предоставяне на заеми, банкови гаранции и дялово участие.

На 27 май 2009 г. беше подписан Меморандум за разбирателство между правителството на Р България и Европейската инвестиционна банка за изпълнение на инициативата JESSICA в България. В качеството си на Холдингов фонд, ЕИБ ще подпомага българските общини в процеса на интегрирано градско планиране и идентифициране на проектни идеи и ще създаде Фондове за градско развитие, които да започнат реалното финансиране на проекти. Избираемите проекти по JESSICA трябва да бъдат насочени към подобряване на градската среда, като задължително включват компонент, който ще осигури печалба и възможност вложеният финансов ресурс да бъде върнат обратно във Фонда за градско развитие, в средносрочен план. Такъв тип компоненти могат да включват: бизнес центрове, бизнес паркове, културни институции, спортна инфраструктура, търговски зони, мерки за енергийна ефективност и др. Чрез този револвиращ механизъм, вложеният от Европейския фонд за регионално

развитие финансов ресурс, ще продължи да бъде използван за финансиране на проекти за градско развитие в България дори след края на програмния период 2007-2013. В България JESSICA се осъществява посредством ОП „Регионално развитие”, в рамките на Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие.

5. Програма за глобално опазване на околната среда (ГЕФ)

ГЕФ е механизъм за международно сътрудничество, който има за цел да осигурява допълнително финансиране под формата на безвъзмездни помощи и преференциално финансиране, с които да се посрещнат “допълнителни разходи” по предприемането на съгласувателни мерки за постигане на екологични ползи от глобално естество. ГЕФ работи чрез три Изпълнителни агенции – Програмата на ООН за развитие (UNDP), Програмата на Обединените нации за опазване на околната среда (UNEP) и Световна банка (WB). Финансират се проекти, които са с глобални екологични ползи в следните конкретни области: намаляване на глобалното затопляне и климатичните промени; опазване на международните води; запазване на биологичното разнообразие; устойчиво управление на земите. България е член на ГЕФ и може да кандидатства за кредити от Световна банка или да получава техническо съдействие от ПРООН.

www.gefweb.org; www.sgp-bulgaria.org

6. Норвежка програма за сътрудничество за икономически растеж и устойчиво развитие в България.

Програмата предоставя финансова помощ за подкрепа на проекти в следните приоритетни области: намаляване на емисиите от парникови газове, включително проекти за съвместно изпълнение по Протокола от Киото; проекти за енергийна ефективност и възобновяема енергия; проекти за подпомагане на устойчивото производство, включително сертифициране и проверка; прилагане на достиженията на правото от Шенген, подкрепа за национални шенгенски планове, както и укрепване на съдебната система.

Норвежката програма за сътрудничество се управлява от норвежката държавна фирма „Иновация Норвегия”. Цялостната координация на програмата от българска страна се извършва от Националното координационно звено – Дирекция „Управление на средствата от ЕС” в Министерство на финансите. Финансовата помощ по програмата се предоставя посредством: индивидуални проекти, фонд за подготовка на проекти и фонд за подкрепа на пътувания за НПО и социалните партньори. По програмата могат да кандидатстват всички публични или частни организации или неправителствени организации, които са регистрирани като юридически лица в Република България, действат в обществен интерес и имат сключено партньорство с организация, регистрирана като юридическо лице в Кралство Норвегия. Подкрепата по Норвежката програма за сътрудничество не може да надхвърля 60% от стойността на проекта.

Предвидени са две изключения: до 85% - за проекти на централните, регионалните или местните власти, при осигурено допълнително финансиране от държавния или местния бюджет; до 90% - за проекти на неправителствени организации и социалните партньори.

7. Програма на Правителството на Япония за отпускане на безвъзмездна помощ за проекти на местно равнище.

Предоставяне на финансови средства на проекти за социално и икономическо развитие. За получаването на безвъзмездна финансова помощ от японското правителство могат да кандидатстват областни управи, общини, държавни и общински болници и училища.

Финансират се проекти на стойност от 100 х. лв. до 1 млн. лв. За проекти на държавни или общински болници максималната сума е 200 х. лв. Проектите трябва да са свързани с приоритетите на Националния план за икономическо развитие, Националния план за регионално развитие, областните и общинските планове. Приоритетните области за подпомагане на обекти публична държавна или общинска собственост в реализиране на проекти с комплексна социално-икономическа значимост, с набраните средства по японската безвъзмездна помощ са следните: околна среда, образование, здравеопазване, социални дейности; общинска инфраструктура и реализиране на други проекти със значим социално-икономически ефект.

<http://www.bg.emb-japan.go.jp/bg/oda/candidate/index.html>

КРЕДИТНИ ЛИНИИ

1. Кредитната линия за енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници за България (КЛЕЕВЕИ)

Кредитна линия за енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници е разработена от Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР) в сътрудничество с Българското правителство и Европейския съюз. Програмата предоставя кредитни линии на участващите български банки, които от своя страна предоставят заеми на частни дружества за проекти за енергийна ефективност в промишлеността и проекти за възобновяеми енергийни източници.

Българските банки, участващи в КЛЕЕВЕИ: Българска Пощенска Банка, Банка ДСК, Уникредит Булбанк, Юнионбанк, Обединена Българска Банка, Банка Пиреус, Райфайзенбанк.

2. Кредитна линия за енергийна ефективност в жилищни сгради (REECL)

Кредитна линия за енергийна ефективност в жилищни сгради (REECL) е създадена през 2005 г. с безвъзмездни средства от МФК и кредитен ресурс от ЕБВР с оглед осъществяване на енергоефективни мерки в жилищни сгради с бенефициенти физически лица и домакинства.

Програмата REECL, която представлява кредитен механизъм в размер на 50 милиона евро за финансиране на енергийната ефективност в жилищния сектор. Тези средства се предоставят на утвърдени български търговски банки за отпускане на потребителски кредити за енергоспестяващи мерки в българските домове. Те включват: енергоефективни прозорци; изолация на стени, подове и покриви; ефективни печки и котли на биомаса; слънчеви нагреватели за вода; ефективни газови котли и термопомпени климатични системи.

Безвъзмездното финансиране се отпуска от Международния фонд Козлодуй (МФК), който е основан през 2000г. със средства на Европейската комисия, страни-членки на ЕС и Швейцария. МФК подкрепя финансово извеждането от експлоатация на блокове 1 - 4 на ядрената централа Козлодуй. МФК подкрепя и други инициативи в енергийния сектор, които са свързани с усилията по извеждането от експлоатация на ядрените мощности, в частност повишаването на енергийната ефективност в България.

www.reecl.org

3. Кредитна линия на Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) за енергийна ефективност в България

Кредитна линия на Европейската инвестиционна банка се финансира чрез безвъзмездни средства от Международен фонд „Козлодуй“ (МФК) и кредитен ресурс от ЕИБ, чрез подписан през м. декември 2006 г. меморандум между Р. България, ЕИБ и ЕБВР - в качеството и на администратор на МФК. Кредитната линия е насочена към финансиране на проекти за енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници за публичния и частния сектор.

Кредитната линия осигурява не само финансов ресурс (кредити, комбинирани с безвъзмездна помощ), но и техническа помощ при планиране и осъществяване на проекта.

4. Фонд за енергийна ефективност

Фонд за енергийна ефективност в България (ФЕЕ) е револвиращ фонд, създаден с публично-частно партньорство като автономно юридическо лице, с цел финансиране на инвестиционни проекти за повишаване на енергийната ефективност в съответствие с приоритетите в националните дългосрочни и краткосрочни програми по енергийна ефективност, приети от Министерския съвет.

Основния капитал на ФЕЕ се формира от средства предоставени от Глобалния екологичен фонд на ООН, Правителството на Р България, средства от двустранни (правителствени) дарения и средства от други дарители, частни предприятия.

ФЕЕ изпълнява функциите на финансираща институция за предоставяне на кредити и гаранции по кредити, както и на център за консултации. ФЕЕ оказва съдействие на българските фирми, общини и частни лица в изготвянето на инвестиционни проекти за енергийна ефективност. Фондът предоставя финансиране, съфинансиране или гарантиране пред други финансови институции.

Основен принцип в управлението на ФЕЕ е публично-частното партньорство. Фондът следва ред и правила, разработени с техническата помощ, предоставена от Световната банка и одобрени от Българското правителство.

www.bgeef.com

5. Националният Доверителен ЕкоФонд (НДЕФ)

Фондът е създаден през м. октомври 1995 г. по силата на суапово споразумение “Дълг срещу околна среда” между Правителството на Конфедерация Швейцария и Правителството на Република България.

Съгласно чл. 66, ал.1 на Закона за опазване на околната среда, целта на Фонда е управление на средства, предоставени по силата на суапови сделки за замяна на “Дълг срещу околна среда” и “Дълг срещу природа”, от международна търговия с предписани емисионни единици (ПЕЕ) за парникови газове, от продажба на квоти за емисии на парникови газове за авиационни дейности както и на средства, предоставени на база на други видове споразумения с международни, чуждестранни или български източници на финансиране, предназначени за опазване на околната среда в Република България. Фондът допринася за изпълнение на политиката на Българското правителство и поетите от страната международни ангажименти в областта на опазване на околната среда. Националният Доверителен ЕкоФонд е независима институция, която се ползва с подкрепата на българското правителство.

Националният Доверителен ЕкоФонд финансира проекти в четири **приоритетни области**:

- Ликвидиране на замърсявания, настъпили в миналото
- Намаляване замърсяването на въздуха
- Опазване чистотата на водите
- Опазване на биологичното разнообразие

www.ecofund-bg.org

ФОРМИ НА ПУБЛИЧНО ЧАСТНО ПАРТНЬОРСТВО

1. Договори “до ключ”

При този вид взаимоотношения, публичния сектор предоставя правата и задълженията на частния сектор да проектира, изгради и експлоатира съоръжение за определен период. Предмет на договора може да са инсталации за производство на енергия, системи за ефективно използване на енергията в общественния сектор, системи за контрол и мониторинг разхода на енергия и горива и други.

Финансирането на изпълнението на проекта може да се извърши изцяло от страна на публичния сектор, като частния сектор заплаща “такса” за експлоатирането или да бъде осигурено от страна на частния сектор, като изплащането на направената инвестиция е за сметка на събирането на “такси” или други взаимния.

2. ЕСКО договори

ЕСКО компаниите са бизнес модел, който се развива в България от няколко години. ЕСКО компаниите се специализират в предлагането на пазара на енергоспестяващи услуги. Основната им дейност е свързана с разработването на пълен инженеринг за намаляване на енергопотреблението. Този тип компании влагат собствени средства за покриване на всички разходи за реализиране на даден проект и получават своето възнаграждение от достигнатата икономия в периода, определен като срок на откупуване. За клиента остава единствено задължението да осигури средства за годишни енергийни разходи, равни на правените от него преди внедряването на енергоефективните мерки. За да се изпълни тази услуга, между възложителя и изпълнителя се сключва специфичен договор, наречен ЕСКО договор - договор с гарантиран резултат. Договорът с гарантиран резултат е специфичен търговски договор, регламентиран с чл. 21 от Закона за енергийната ефективност. При този вид договаряне целият финансов, технически и търговски риск се поема от ЕСКО компанията.

